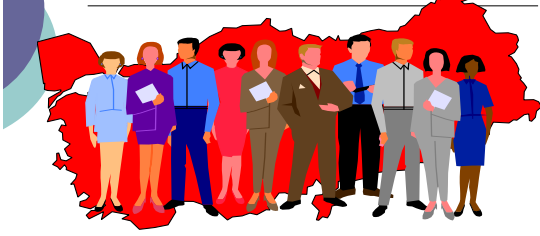

TOPLUMU TANIMA

TOPLUMUN TANIMI

- **Toplum**; sosyal gereksinimlerini karşılamak için etkileşen ve ortak bir kültürü paylaşan çok sayıdaki insanın oluşturduğu bir birlikteliktir.

TOPLUMUN ÖZELLİKLERİ

- 1. Toplumdaki kişiler **demografik** bir birikim oluştururlar —> Başka bir deyişle toplam nüfus olarak görülebilirler.

TOPLUMUN ÖZELLİKLERİ

- 2. Toplum, ortak bir **coğrafik mekanda** var olur.

TOPLUMUN ÖZELLİKLERİ

- 3. Toplum **işlevsel olarak farklılaşmış** temel gruplardan oluşmuştur. **-aile, -din, -ekonomi, -siyaset, -Eğitim ve -boş zaman değerlendirme.**

TOPLUMUN ÖZELLİKLERİ

- 4. Toplum **kültürel olarak** benzer grupların toplamıdır.
 - ortak bir dil kullanırlar,
 - oldukça benzer davranış örüntüleriyle karakterize edilirler.

TOPLUMUN ÖZELLİKLERİ

- 5. Toplum **işlevsel** bir birimdir.
- İşbirliği yaygındır.
- Böylece toplumun bir bütün olarak hareket edebilmesi olanaklılaşır.

TOPLUMUN ÖZELLİKLERİ

- 6. Toplum, ayrı bir **sosyal birim** oluşturur.
- her toplum kültürel olarak diğerlerinden farklıdır.

Bu özellikleri göz önüne alarak toplumun tanımını yaparsak;

TOPLUM,

- ortak bir mekanda birlikte yaşayan,
- temel sosyal gereksinimlerini tatmin etmek için çeşitli gruplar içinde iş birliği yapan,
- ortak bir kültüre bağlı olan ve
- belli bir sosyal birikim olarak işlevde bulunan kişilerin **örgütlenmiş işbirliğidir.**

TOPLUM TANISI

- Toplumun sağlık durumunu, sorunlarını, kaynaklarını, sağlıkla ilgili davranış biçimlerini saptama,
- bir bütün halinde değerlendirerek sonuca varma olarak tanımlanabilecek **toplum tanısı** sağlık hizmetlerinde değişik amaçlarla kullanılır.

- Toplumu tanıma ve hizmet verme aşamasında **toplum önderlerini tanıma ve onlarla işbirliği içinde çalışma** sağlık sorunlarının çözümüne doğrudan katkı yapacak önemli kurallardır.

- Düzenli izlenen bir gebe, riskli doğuma yaklaşım, düzenli çocuk izlemi, zamanında yapılan aşılamalar bir araya gelerek **toplumun sağlık düzeyini yükseltir.**

SAĞLIK HİZMETLERİNDE BAŞARININ YOLU TOPLUMU TANIMAKTAN GEÇER.

TOPLUM TANISI ve DEĞERLENDİRMESİ

Toplumsal tanıda da uygulanan reçeteler vardır.

Bunlar;

- toplumdaki sağlıkla ilgili **davranışların bilinmesi** ve **anlaşılması**,
- sağlık hizmetlerinin düzenlenmesi,
- risk gruplarına yönelik **özel yaklaşımlar**, **yeni girişimler** ve **önlemler**,
- **sağlık eğitimi** gibi başlıklarda toplanabilir.

- Toplumun değerlendirilmesi her gün sürmesi gereken bir süreçtir.
- Oldukça zaman alan bir iştir.
- Bu süreçte veriler bir düzen içinde toplanmalıdır.
- Gelişi güzel toplanan veriler hiçbir zaman amaca hizmet etmez.

- Toplum yapısının incelenmesi için gerekenlerin bir listesi yapılabilir.
- Standart bir çizelgenin veya formun kullanılması olası değildir.

- Her şeyden önce bu incelemede **toplumun nüfus özelliklerinin** çok net olarak belirlenmesi ve
- toplumun incelenmesinde etkili olan diğer verilerde **tüm toplumu kapsayacak** biçimde toplanmalıdır.

1- Toplumun nüfus özellikleri

- nüfusu
- nüfusun yaş, cins, ekonomik durum, eğitim, meslek, din, etnik grup, medeni duruma göre dağılımı.
- Nüfustaki hareketlilik.

2- Toplumla ilgili genel bilgiler

- bölgenin tarihsel geçmişi
- coğrafi yapısı
- bölgenin iklim özellikleri
- ekonomik etkinlik ve ekonomik gelişme
- bölgenin fiziksel çevre şartları (evlerin durumu, su kaynakları, çevre sorunları...)

2- Toplumla ilgili genel bilgiler

- bölgenin yerleşim özellikleri
- sosyal özellikler (sosyal yapı, sosyal yardımlaşma,vb.)
- toplum liderleri
- bölgenin ulaşım olanakları
- toplumun politik yapısı

3- Yakın ve uzak çevrede toplum için mevcut hizmet olanakları

- Bölgede halen verilen sağlık hizmetleri,
- bu hizmetler için alınan ücret,
- hizmete ulaşabilme durumu,
- sunulan sağlık hizmetinin alanı,
- kapsamı, kalitesi ve etkinlik durumu.

3- Yakın ve uzak çevrede toplum için mevcut hizmet olanakları

- Sosyal yardım hizmetleri.
- Bu bölgede hizmet veren gönüllü kuruluşlar ve bu kuruluşların sağlık hizmetlerine yaptığı katkıları.
- Kurum ve sektörler arasındaki işbirliği.

3- Yakın ve uzak çevrede toplum için mevcut hizmet olanakları

- Sağlık hizmetlerinin kullanım durumu.
- Sağlık örgütlerine başvuran birey ve ailenin başvuru nedenleri.
- Bölgede mevcut olan ve hizmet veren sağlık örgütlerinden diğer sağlık örgütlerine sevk edilme nedenleri.

3- Yakın ve uzak çevrede toplum için mevcut hizmet olanakları

- Toplumdaki değişik grupların örneğin, anne, çocuk ve yaşlıların, sağlık hizmetlerini kullanmadaki farklılıkları.

4.Toplumun katkı ve katılımı

- Toplumun sağlık hizmetlerinden talebi
- Toplumun, sunulan sağlık hizmetlerinden beklentisi.
- Sağlık hizmetlerinin beklentileri karşılama düzeyi.
- Toplumun sağlık hizmetlerine yaptıkları katkılar.
- Toplumun sağlık ve hastalık kavramlarına ilişkin bilinç düzeyi.

5.Toplumdaki sağlık ve hastalık durumu

- bölgenin beslenme durumu ve alışkanlıkları
- çocukların büyüme ve gelişme durumları
- sigara ve alkol alışkanlıkları
- sağlık ve hastalık durumunda zaman içindeki değişimler.

5.Toplumdaki sağlık ve hastalık durumu

- **Bölgenin doğurganlık durumu**
 - kaba doğum hızı
 - genel doğurganlık hızı
 - fertilité oranı (çocuk/kadın oranı)

o Bölgenin hastalık durumu

- sık görülen hastalıkların görülme hızları
- bulaşıcı ve sosyal hastalıklar
- prevelans
- insidans hızı
- atak hızı

o Ölüm İstatistikleri ve ölüm nedenleri

- en çok ölüme neden olan hastalıklar
- bulaşıcı hastalıklardan ölümler
- kaba ölüm hızı
- ana ölüm hızı
- yaşa özel ölüm hızı
- bebek ölüm hızı
- erken yenidoğan ölüm hızı
- geç yeni doğan ölüm hızı
- ölü doğum hızı
- 5 yaş altı ölüm hızı

6- Toplumdaki sağlıkla ilgili risk durumları

- sağlığa ilişkin toplumdaki risk faktörleri
- önemli hastalıklar için bilinen risk faktörlerinin toplumdaki sıklığı
- çevresel sağlık koşulları
- aile planlaması uygulamaları

7- Sağlıkla ilgili bilgi tutum ve davranış biçimleri

- gelenek ve görenekler
- yaşam biçimleri
- yapılan sağlık eğitimlerinin toplumdaki etkinlik derecesi
- hastalık nedenlerine ilişkin toplumun bilgisi
- sağlık ve hastalık davranışı
- davranışlarda zaman içinde değişimler.

HİZMET SUNULAN KİTLE İLE İLİŞKİLER

-İnsanları anlama dile getirdikleri duygu ve düşünceleri onların bakış açısından kavrayabilmektir.

- Kendi kararlarını vermeleri için özendirme
- Onlara doğrudan söylemek yerine söylenecekleri kendilerinin bulmasını sağlama
- Alışık olunmadık her türlü düşünceyi saygıyla karşılama

3-Tek ya da Çift yönlü İletişim

4-Sağlıkla İlgili Farklı Kaynakların Kullanımı

-televizyon

-sosyal iletişim ağı

5-Dinleme